

noisis

Σύμβουλοι Ανάπτυξης

Υπεύθυνα Διπλά σας!

Συνοπτική Οδηγός Δράσης: «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ 2021-2027»

Δράση 1.3.1:

«Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης»

Αθήνα

Μαιάνδρου 19,
τ.κ. 115 28, Ιλίσια
Τηλ.Κέντρο: 210 7250800
Fax: 210 7250812

e-mail: infoathens@noisis.gr

Θεσσαλονίκη

Κανελλοπούλου 15,
τ.κ. 542 48, Κηφισιά
Τηλ.Κέντρο: 2310 455299
Fax: 2310 434130

e-mail: info@noisis.gr

Δυτ. Μακεδονία

Αθ. Διάκου 38 & Γραβιάς,
τ.κ. 521 00, Καστοριά
Τηλ.Κέντρο: 24670 22906
Fax: 24670 24956

e-mail: infokastoria@noisis.gr

www.noisis.gr
www.anaptyxiakos.gr

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	«ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ 2021-2027»
ΔΡΑΣΗ	«Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης»
ΦΟΡΕΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από Εθνική Συμμετοχή
ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	Βόρειο Αιγαίο

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΣΤΟΧΟΙ ΔΡΑΣΗΣ

Η δράση «Κατά προτεραιότητα εφαρμογή καινοτομιών κατά κανόνα μη τεχνολογικών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης» περιλαμβάνει καινοτομικές παρεμβάσεις για αναδιοργάνωση των παραγωγικών ή/και διοικητικών λειτουργιών των επιχειρήσεων της Περιφέρειας, όπως τροποποίηση της παραγωγικής διαδικασίας (γραμμές παραγωγής, αναδιοργάνωση του συστήματος πωλήσεων ή/και της εσωτερικής λειτουργίας των επιχειρήσεων με τροποποίηση του οργανογράμματος και των διαδικασιών λειτουργίας της επιχείρησης σε όλες τις οργανικές μονάδες της).

Η δράση αυτή προωθεί τα παρακάτω:

- ✓ Την οργανωτική καινοτομία δηλαδή «η εφαρμογή μίας νέας οργανωτικής μεθόδου στις επιχειρησιακές πρακτικές της επιχείρησης (συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της γνώσης), στην οργάνωση του χώρου της εργασίας ή στις εξωτερικές σχέσεις της επιχείρησης, η οποία δεν έχει χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν από την επιχείρηση».
Η καινοτομία αυτή οφείλει να είναι το αποτέλεσμα στρατηγικών αποφάσεων της διοίκησης της επιχείρησης. Οι συγχωνεύσεις ή οι εξαγορές εξαιρούνται, ακόμη κι αν υλοποιούνται για πρώτη φορά. Εξετάζονται οι ακόλουθες οργανωτικές μέθοδοι:
 - Νέες επιχειρησιακές πρακτικές για οργανωτικές διαδικασίες (π.χ. διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας, αναδιοργάνωση επιχείρησης, διαχείριση γνώσης, λιτή παραγωγή, διαχείριση ποιότητας κ.ά.)
 - Νέες μέθοδοι οργάνωσης εργασίας και λήψης αποφάσεων (χρήση για πρώτη φορά π.χ. νέου συστήματος καταμερισμού των αρμοδιοτήτων των υπαλλήλων, ομαδικής εργασίας, αποκέντρωσης, ενοποίησης ή διάσπασης τμημάτων, συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης κ.ά.)
 - Νέες μέθοδοι οργάνωσης εξωτερικών σχέσεων με άλλες επιχειρήσεις ή δημόσιους οργανισμούς (εφαρμογή για πρώτη φορά π.χ. συνεργασιών, εταιρικών σχέσεων, εξωτερικής ανάθεσης ή υπερβολαβίας κ.ά.)
- ✓ Την διαδικαστική καινοτομία δηλαδή όταν μια εταιρεία αναπτύσσει μια μέθοδο για τη δημιουργία του προϊόντος ή της υπηρεσίας της. Αυτός ο τύπος καινοτομίας είναι συχνά λιγότερο ορατός στους καταναλωτές ή τους πελάτες. Παρόλο αυτά, μπορεί να κάνει μεγάλη διαφορά για τις εταιρείες που την χρησιμοποιούν. Συχνά, η διαδικαστική καινοτομία οδηγεί σε ταχύτερη παραγωγή, μεγαλύτερη απόδοση και λιγότερες σπατάλες χρόνου και πόρων. Μπορεί να είναι πιο εμφανής στις μεταποιητικές βιομηχανίες, σε κάθε περίπτωση οι εταιρείες που παρέχουν μια υπηρεσία μπορούν επίσης να καινοτομήσουν στις διαδικασίες τους.

Για τη διαμόρφωση του προϋπολογισμού των προς χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στη Δράση, επιλέξιμες βασικές κατηγορίες δαπανών είναι οι ακόλουθες:

- Δαπάνες προσωπικού
- Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων
- Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρος
- Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών
- Δαπάνες Λογισμικού

- Έμμεσες Δαπάνες

Υπογραμμίζεται, ότι το καθεστώς ενίσχυσης της Δράσης είναι ο Κανονισμός ΕΕ 2831/2023 (De minimis) με ένταση ενίσχυσης 70%.

Η διαδικασία αξιολόγησης και ένταξης των επενδυτικών σχεδίων είναι συγκριτική.

3. ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Το ύψος της συνολικής διαθέσιμης δημόσιας δαπάνης για τη συγχρηματοδότηση των επενδυτικών Πράξεων ανέρχεται στο ποσό των **7.000.000,00 €**.

Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε επενδυτικού σχεδίου κυμαίνεται από **60.000,00€** έως και **400.000,00€**.

4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Ως «Δικαιούχος» χαρακτηρίζεται το νομικό ή φυσικό πρόσωπο (Επιχείρηση) που φέρει την ευθύνη για την έναρξη και την υλοποίηση πράξης, έναντι της ΕΥΔ Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο», για την καλή εκτέλεση του έργου.

Δικαιούχοι, που δύνανται να τύχουν δημόσιας χρηματοδότησης στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, είναι υφιστάμενες, πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: «Ορισμός ΜΜΕ & Υπόδειγμα δήλωσης ΜΜΕ» της παρούσας πρόκλησης, που θα υλοποιήσουν επενδυτικό σχέδιο.

- Ως υφιστάμενες νοούνται οι επιχειρήσεις που έχουν **τουλάχιστον δύο (2) πλήρεις κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις 2022-2023** πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης
- **Να λειτουργούν νόμιμα διαθέτοντας το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης**, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία για την ενισχυόμενη δραστηριότητά τους (π.χ. άδεια λειτουργίας, υπεύθυνη δήλωση έναρξης λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κλπ.). Στην περίπτωση που η άδεια δεν έχει εκδοθεί ή έχει λήξει χρονικά, απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής αίτησης έκδοσης/ανανέωσης αυτής. Οι επιχειρήσεις με δραστηριότητες για την άσκηση των οποίων δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας, θα πρέπει να υποβάλουν Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου, όπου θα βεβαιώνεται ότι δεν απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας ή έγγραφο απαλλαγής από την σχετική υποχρέωση, με σχετική τεκμηρίωση.
- Η δικαιούχος επιχείρηση πρέπει **να έχει μια (1) τουλάχιστον ΕΜΕ εξαρτημένη εργασίας** κατά το ημερολογιακό έτος που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.
- Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο να αφορά **σε έναν τουλάχιστον από τους επιλέξιμους ΚΑΔ** που περιλαμβάνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI: «Επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας (ΚΑΔ)» της πρόσκλησης, στον οποίο οι δικαιούχοι θα πρέπει να δραστηριοποιούνται ουσιαστικά, κατά την κλεισμένη διαχειριστική χρήση 2023 (**Κύριος ΚΑΔ ή ΚΑΔ μεγαλύτερων εσόδων**).
- Να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία **εξασφάλισης της Ιδιωτικής Συμμετοχής** του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου σε ποσοστό **τουλάχιστον 30%** του Συνολικού Προϋπολογισμού.
- Το **ύψος του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου να μην υπερβαίνει το τριπλάσιο του υψηλότερου κύκλου εργασιών** που επετεύχθη σε μία από τις δύο πλήρεις κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις, πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης (2022-2023), με ανώτατο όριο το ποσό των 400.000,00 €

Επιπλέον απαιτείται:

- ✓ Να υποβάλλουν μία και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης ανά ΑΦΜ.
- ✓ Να δραστηριοποιούνται ή να δραστηριοποιηθούν στην ελληνική επικράτεια και να πραγματοποιήσουν επένδυση αποκλειστικά εντός Περιφέρειας **Βορείου Αιγαίου**.
- ✓ Να λειτουργούν αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες μορφές επιχειρήσεων: επιχειρήσεις εταιρικού/εμπορικού χαρακτήρα Ανώνυμη Εταιρία, Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, Ομόρρυθμη Εταιρία

ή Ετερόρρυθμη Εταιρία, Ι.Κ.Ε, ατομικές επιχειρήσεις και Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του Ν. 4430/2016 όπως ισχύει, Ναυτιλιακή Εταιρεία Πλοίων Αναψυχής (ΝΕΠΑ), Αγροτικοί Συνεταιρισμοί.

- ✓ Να τηρούν Απλογραφικά ή Διπλογραφικά βιβλία του Ν.4308/2014, όπως ισχύει.
- ✓ Να έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει.
- ✓ Να μην βρίσκονται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση ή να μην έχουν καταθέσει αίτηση εξυγίανσης οι πιστωτές της επιχείρησης.
- ✓ Να πληρούν τις προϋποθέσεις εφαρμογής του Καν. ΕΕ 2831/2023 (De Minimis) (OJ EL L 15.12.2023) στον οποίο στηρίζεται η Δράση. Πιο συγκεκριμένα, το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μία ενιαία επιχείρηση δεν υπερβαίνει το ποσό των 300.000 EUR κατά την τελευταία τριετία (υπολογιζόμενα τρία έτη σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση). Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του εννόμου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς, ανεξαρτήτως της ημερομηνίας καταβολής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας στην επιχείρηση. Σε περίπτωση υπέρβασης του ανώτατου ορίου με τη χορήγηση της νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δε δύναται να υπαχθεί στο ευεργέτημα του κανονισμού.
- ✓ Να μην έχουν ολοκληρώσει το φυσικό αντικείμενο της επένδυσης ή να μην το έχουν υλοποιήσει πλήρως, πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.
- ✓ Να δεσμευτούν ότι οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης δεν έχουν χρηματοδοτηθεί και δεν είναι ενταγμένες σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
- ✓ Να δεσμευτούν ότι οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης, εφόσον εγκριθούν, δεν θα υποβληθούν σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
- ✓ Ο τόπος υλοποίησης της επένδυσης να μην είναι η κατοικία του δικαιούχου (κύρια ή δευτερεύουσα).
- ✓ Να τηρούν τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.
- ✓ Να δεσμευτούν ότι δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 39, παρ. 1-4 και του άρθρου 40, παρ. 1, του Ν. 4488/2017 (Α137/13.09.2017).
- ✓ Να δεσμευτούν ότι κατά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου θα προασπίσουν την ισότητα των φύλων και θα αποτρέψουν κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.
- ✓ Να δεσμευτούν ότι μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης και ανάλογα με το είδος και τη φύση της προτεινόμενης Πράξης, **θα μεριμνήσουν για τις κατάλληλες παρεμβάσεις έτσι ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία (ΑμΕΑ)** στις κτιριακές υποδομές, στις υπηρεσίες και στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (βλ. Παράρτημα VII: «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία»).
- ✓ Να δεσμευτούν ότι η προτεινόμενη πράξη δεν καταστρατηγεί και δεν είναι ασύμβατη με κανένα από τα αναφερόμενα στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτές αναφέρονται αναλυτικά στον «Πίνακα για τη συμμόρφωση των πράξεων με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε. Ένωσης» (Παράρτημα Χ).
- ✓ Να υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση χρηματοδότησης, η οποία να συνοδεύεται από το σύνολο των αναγκαίων στοιχείων, δικαιολογητικών και εντύπων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ενότητα 8 «Διαδικασία υποβολής αίτησης χρηματοδότησης» της παρούσας.

Οι ακόλουθες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται στο σύνολό τους. Η μη ικανοποίηση μίας ή περισσότερων εξ' αυτών αποτελεί συνθήκη αποκλεισμού του επενδυτικού σχεδίου και συνεπώς λόγο απόρριψης.

Επισημαίνεται ότι:

- **Δεν επιτρέπεται η συστέγαση επιχειρήσεων**, ώστε να μην είναι δυνατή η χρήση του εξοπλισμού της ενισχυόμενης επένδυσης από άλλη επιχείρηση. Με τον όρο συστέγαση νοείται η εγκατάσταση της ενισχυόμενης επιχείρησης σε ίδιο, μη διακριτό χώρο με άλλη επιχείρηση. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί

συστέγαση επιχειρήσεων όπου είναι δυνατή η χρήση του εξοπλισμού της ενισχυόμενης επένδυσης από άλλη επιχείρηση, θα ανακαλείται η απόφαση ένταξης.

ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Οι επιλέξιμοι Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας (ΚΑΔ) που δύναται να δηλωθούν ως ΚΑΔ επένδυσης περιλαμβάνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ: «Επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας (ΚΑΔ)» της παρούσας Αναλυτικής Πρόσκλησης.

Ο παρών κανονισμός 2831/2023 εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις **σε όλους τους τομείς, εκτός από:**

- α)** τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- β)** τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, εφόσον το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά
- γ)** τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων
- δ)** τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις: i) όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις ii) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς
- ε)** τις ενισχύσεις που χορηγούνται για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε τις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και τη λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα
- στ)** τις ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών και υπηρεσιών αντί εισαγόμενων.

Στην περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε έναν από τους τους τομείς οι οποίοι αναφέρονται στα παραπάνω στοιχεία α), β) γ) ή δ, και δραστηριοποιούνται επίσης σε έναν ή περισσότερους από τους άλλους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2831/2023 ή ασκούν άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ο Καν. εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τελευταίους αυτούς τομείς για τις επιλέξιμες δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται με τη χρήση κατάλληλων μέσων ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η ο διαχωρισμός των λογαριασμών και ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού ΕΕ 2831/2023 δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ή σσωνος σημασίας που χορηγείται δύναμει του κανονισμού 2831/2023.

5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών **ορίζεται η ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης της Δράσης**. Δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν από την έναρξη της επιλεξιμότητας των δαπανών (ακόμα και αν δεν έχει τιμολογηθεί η σύμβαση) **δεν είναι επιλέξιμες**.

Κατά τη διαμόρφωση του προτεινόμενου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου, είναι υποχρεωτική η σύνδεση των αιτούμενων δαπανών με τις παρακάτω κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών:

Κωδικός Δαπάνης ΟΠΣΚΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ/ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ / ΟΡΙΑ
01.	Δαπάνες προσωπικού	Με χρήση της κοινής στήριξης άρθρο 25 ΚΑΝ ΕΕ 1060/2021
01.09	Πλήρες Μισθολογικό Κόστος Νεοπροσβαλομένου Προσωπικού	Έως 17.000€ - 1 ΕΜΕ

02.		Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων	
	02.05	Εξοπλισμός για την προστασία του Περιβάλλοντος και Εξοικονόμηση Ενέργειας	
	02.19	Ψηφιακός εξοπλισμός γραφείου	
	02.20	Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός	
	02.24	Ηλεκτρικά Μεταφορικά Μέσα (επαγγελματικής ή μικτής χρήσης έως εννέα θέσεων)	έως 50% του επιχορηγούμενου Π/Υ & έως 50.000€
03.		Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο	έως 60% του επιχορηγούμενου Π/Υ
	03.103	Νέες εγκαταστάσεις ή αντικατάσταση των υπάρχοντων εγκαταστάσεων με νέες εγκαταστάσεις με υψηλότερη αποτελεσματικότητα στη χρήση ενέργειας και μείωση χρήσης συμβατικών καυσίμων.	
	03.105	Κτηριακές παρεμβάσεις για μείωση κατανάλωσης ενέργειας, ύδατος, εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου, αποβλήτων	
04.		Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών	
	04.09	Κόστος συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους	έως 3% του επιχορηγούμενου Π/Υ % έως 9.000€
	04.18	Υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης Λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού	έως 20% του επιχορηγούμενου Π/Υ
	04.20	Δαπάνες παροχής υπηρεσιών μελετών ανάπτυξης προϊόντων ή/και διεργασιών	έως 40% του επιχορηγούμενου Π/Υ
	04.25	Πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα	Έως 3 πιστοποιητικά και έως 3.000 / Πιστοποιητικό
	04.26	Υπηρεσίες Σχεδιασμού Συσσκευασίας-Ετικέτας-Branding	έως 10% του επιχορηγούμενου Π/Υ
	04.30	Πνευματική ιδιοκτησία-Ευρεσιτεχνίες-Μεταφορά τεχνογνωσίας	έως 40% του επιχορηγούμενου Π/Υ
06.		Δαπάνες Λογισμικού	
	06.07	Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού	έως 60% του επιχορηγούμενου Π/Υ
09.		Έμμεσες Δαπάνες	Με χρήση της κοινής στήριξης άρθρο 25 ΚΑΝ ΕΕ 1060/2021
	09.01	Έμμεσες Δαπάνες (7% επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου)	Υποχρεωτική κατηγορία

6. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ

Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε επενδυτικού σχεδίου κυμαίνεται από **60.000,00€ έως και 400.000,00€**.

Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός δεν δύναται να υπερβαίνει το τριπλάσιο του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις δύο πλήρεις κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις, πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης (2022- 2023), με ανώτατο όριο το ποσό των 400.000,00€.

Ένταση Ενισχύσεων (%) με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 2831/2023 (De Minimis)	
Δημόσια Επιχορήγηση για Μικρές, Πολύ Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις έως (%)	Ιδιωτική Συμμετοχή (%)
70	30

7. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Η υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου καλύπτεται από την δημόσια δαπάνη και την ιδιωτική συμμετοχή. Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής ο δυνητικός δικαιούχος μπορεί να χρησιμοποιήσει **ίδιους πόρους ή και δάνειο**.

Σε περίπτωση δανείου, είναι δυνατόν αυτό να υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ, όπως ενδεικτικά α) παροχή εγγύησης της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας για λήψη επενδυτικού δανείου ή λήψη εγγυητικής επιστολής, β) την παροχή επιχειρηματικών δανείων με χαμηλό επιτόκιο και ευνοϊκούς όρους.

Σε περίπτωση συνδυασμού χρηματοδοτικών εργαλείων τότε:

- Οι διατάξεις που ισχύουν για τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ εφαρμόζονται σε όλες τις μορφές στήριξης για τις εν λόγω πράξεις.
- Πρέπει να τηρούνται οι ισχύοντες κανόνες της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και συνδυασμού επιχορηγήσεων με χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.
- Πρέπει να διενεργούνται χωριστές λογιστικές εγγραφές για την κάθε μορφή στήριξης
- Μπορεί ο συνδυασμός τους να καλύπτει την ίδια δαπάνη υπό τον όρο ότι το άθροισμα όλων των συνδυασμένων μορφών στήριξης δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό της συγκεκριμένης δαπάνης (το τμήμα χρηματοδοτικού εργαλείου υποστηριζόμενο από το ΕΣΠΑ μαζί με την Επιχορήγηση να είναι μικρότερο ή ίσο του επιχορηγούμενου π/υ του επενδυτικού σχεδίου).
- Οι επιχορηγήσεις δεν χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή στήριξης που ελήφθη από χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.
- Αν το τραπεζικό δάνειο υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ και χορηγείται με Κανονισμούς Ήσσονος Σημασίας και εμπεριέχει ενίσχυση το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) αυτού σωρεύεται με την επιχορήγηση του επενδυτικού σχεδίου κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτει ο Κανονισμός ΕΕ 2831/2023 και δεν δύναται να ξεπεραστεί. Η σωρευση θα πρέπει να ελέγχεται κατά την έγκριση στη δράση, εφόσον έχει προηγηθεί η χορήγηση του δανείου ή κατά τη χορήγηση του δανείου εφόσον έχει προηγηθεί η έγκριση της πράξης.
- Τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ δεν χρησιμοποιούνται για την προχρηματοδότηση

επιχειρήσεων.

- Το επενδυτικό δάνειο μπορεί να λαμβάνεται και σε ξένο νόμισμα.

Κατά την πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου (επιχείρηση) αποδεικνύεται με την εξόφληση των παραστατικών.

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η ημερομηνία έναρξης υποβολής αιτήσεων ορίζεται η **Τετάρτη 25 Σεπτεμβρίου & ώρα 13:00 μ.μ.** και η ημερομηνία λήξης υποβολής ορίζεται η **Πέμπτη 5 Δεκεμβρίου & ώρα 15:00 μ.μ..**

Η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) κάνοντας χρήση του τυποποιημένου στο ΟΠΣΚΕ Εντύπου Υποβολής Αίτησης Χρηματοδότησης (Ενδεικτικό Έντυπο υποβολής Χρηματοδότησης στο Παράρτημα Ι) και συνοδεύεται από όλα τα αναγκαία κατά περίπτωση δικαιολογητικά που προβλέπονται στο Παράρτημα ΙΙ «Δικαιολογητικά υποβολής/ένταξης». Αιτήσεις χρηματοδότησης στις οποίες δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά προς συμπλήρωση πεδία του ΟΠΣΚΕ, δεν θα είναι δυνατό να υποβληθούν και να προχωρήσουν στο επόμενο στάδιο.

Για να θεωρηθεί ότι η διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής ολοκληρώθηκε εμπρόθεσμα, θα πρέπει η υποβολή της αίτησης να ολοκληρωθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα. Σε περίπτωση υποβολής και στη συνέχεια επανεπεξεργασίας της αίτησης, ως ημερομηνία υποβολής για την τεκμηρίωση του εμπρόθεσμου λαμβάνεται υπόψη η τελική-οριστική υποβολή. Αιτήσεις, οι οποίες κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής, βρίσκονται σε κατάσταση επανεπεξεργασίας, λογίζονται ως μη υποβληθείσες και δεν θα προχωρούν σε αξιολόγηση.

Μετά τη λήξη της προθεσμίας ηλεκτρονικής υποβολής δεν γίνεται αποδεκτή καμία υποβολή/οριστικοποίηση αίτησης χρηματοδότησης. Οι αιτήσεις χρηματοδότησης που θα υποβληθούν εκπρόθεσμα δεν θα αξιολογούνται.

Είναι επιτρεπτή η υποβολή μίας αίτησης χρηματοδότησης ανά ΑΦΜ. Στην περίπτωση που από τη διαδικασία επαλήθευσης προκύψει ότι μια επιχείρηση έχει υποβάλει περισσότερες της μιας αίτησης, οι αιτήσεις αυτές απορρίπτονται στο σύνολό τους.

Ο Δικαιούχος πραγματοποιεί είσοδο στο ΟΠΣΚΕ με τους κωδικούς TaxisNet της επιχείρησης και ορίζει Συντονιστή ΟΠΣΚΕ πράξης για τη συγκεκριμένη δράση στο Προφίλ του. Ο Συντονιστής πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο που διαθέτει επίσης προφίλ στο ΟΠΣΚΕ.

Η αξιολόγηση είναι συγκριτική και πραγματοποιείται για το σύνολο των αιτήσεων που υποβλήθηκαν εμπρόθεσμα.

Κάθε πρόταση ανατίθεται από τον ΕΦΕΠΑΕ σε ένα (1) αξιολογητή, στέλεχος του, ο οποίος, κατόπιν ολοκλήρωσης του έργου του, την παραπέμπει στην επιτροπή αξιολόγησης. Βασικές αρχές που διέπουν τη διαδικασία αξιολόγησης είναι οι εξής:

- Ο αξιολογητής/τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης δεν ταυτίζονται με το συντάκτη του επενδυτικού σχεδίου και δεν συνδέονται με κανένα τρόπο με το επενδυτικό σχέδιο.
- Ο αξιολογητής/ επιτροπή αξιολόγησης προβαίνει στην αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων.

Η αξιολόγηση περιλαμβάνει τρία (3) στάδια:

- ΣΤΑΔΙΟ Α: Έλεγχος πληρότητας των αναγκαίων δικαιολογητικών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ «Δικαιολογητικά υποβολής / ένταξης» και επιβεβαίωση της ορθότητας των δηλούμενων στην αίτηση χρηματοδότησης στοιχείων & Έλεγχος επιλεξιμότητας
- ΣΤΑΔΙΟ Β: Βαθμολόγηση των προτάσεων ανά κριτήριο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ

«ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ».

Το κάθε αρμόδιο όργανο αξιολόγησης διενεργεί πλήρως την αξιολόγηση και αξιολογεί και βαθμολογεί όλα τα κριτήρια ανεξάρτητα εάν στο/α στάδιο/α Α ή/και Β, η πρόταση κρίνεται μη πλήρης ή/και μη παραδεκτή.

Κάθε επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να συγκεντρώνει βαθμολογία ≥ 50 βαθμών.

9. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΡΓΩΝ – ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Τα Αιτήματα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης υποβάλλονται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ από το δικαιούχο, σε ειδικά τυποποιημένη για το σκοπό αυτό φόρμα, και συνοδεύονται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα, όπως αυτά καθορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: «Παραδοτέα πιστοποίησης Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου».

Αιτήματα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών είναι δυνατόν να υποβληθούν σε **ηλεκτρονική μορφή μέχρι δύο (2) το πολύ** και να αφορούν εκτέλεση έργου έως 80% του επιχορηγούμενου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (υλοποιημένες και εξοφλημένες δαπάνες).

Ο περιορισμός των δύο αιτημάτων αφορά σε αιτήματα που θα ελεγχθούν από τον ΕΦ και θα ολοκληρωθούν θετικά και όχι σε υποβληθέντα αιτήματα του δικαιούχου επενδυτή.

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στην επιχείρηση φορέα του επενδυτικού σχεδίου και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε τράπεζα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με την τράπεζα στον αρμόδιο ΕΦ.

Α) Προκαταβολή (δυνατική)

Μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής, **μέχρι το 40% της δημόσιας χρηματοδότησης**, κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου που προηγείται χρονικά του πρώτου αιτήματος επαλήθευσης και εφόσον προσκομίσει ισόποση εγγυητική επιστολή προκαταβολής από αναγνωρισμένο προς τούτο ίδρυμα. Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής εκδίδεται υπέρ του ΕΦΕΠΑΕ με διάρκεια ισχύος αορίστου χρόνου.

Β) Ενδιάμεση/σες καταβολή/λες

Καταβάλλονται έπειτα από υποβολή σχετικού Αιτήματος Επαλήθευσης - Πιστοποίησης από πλευράς δικαιούχου και πιστοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου από τον ΕΦ, όπου και προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του έργου μέχρι τη στιγμή της υποβολής του Αιτήματος, και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση.

Σωρευτικά οι ενδιάμεσες καταβολές στον εκάστοτε δικαιούχο δεν μπορούν να υπερβούν το 80% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης και να είναι περισσότερες από δύο (2).

Γ) Αποπληρωμή

Καταβάλλεται μετά την επιτόπια επαλήθευση της ολοκλήρωσης του έργου και την οριστική παραλαβή του. Στο στάδιο αυτό οριστικοποιείται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος του έργου, καθώς και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση.

Σημειώνεται ότι η προσκόμιση δικαιολογητικών για την καταβολή της επιχορήγησης εκ μέρους του Δικαιούχου, μετά την ηλεκτρονική κοινοποίηση κάθε Έκθεσης Επαλήθευσης- Πιστοποίησης, συνιστά αποδοχή του συνόλου των αποτελεσμάτων κάθε Έκθεσης Επαλήθευσης-Πιστοποίησης και παραίτηση του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση και παραλαβή είναι:

- Το έργο να κριθεί ολοκληρωμένο και λειτουργικό.
- Το υλοποιηθέν και πιστοποιηθέν Οικονομικό Αντικείμενο να είναι μεγαλύτερο ή ίσο των 60.000€ και σε **ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του αρχικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ ένταξης.**

- Η ύπαρξη κατάλληλου εγγράφου αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ενισχυόμενη, στο πλαίσιο της υλοποιηθείσας επένδυσης δραστηριότητά (π.χ. άδεια λειτουργίας, Υπεύθυνη δήλωση έναρξης λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κλπ.).
- Η ύπαρξη υποδομών ελαχιστοποίησης των εμποδίων πρόσβασης ατόμων με αναπηρία.
- Η τήρηση των υποχρεώσεων που αναφέρονται στο Κεφάλαιο 13.1 Υποχρεώσεις δικαιούχων κατά την υλοποίηση της πράξης της παρούσας Δράσης .

10. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η προθεσμία ολοκλήρωσης των χρηματοδοτούμενων επενδύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους **είκοσι τέσσερις (24) μήνες** από την ημερομηνία έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης.

Η διάρκεια υλοποίησης μιας πράξης αφορά στην απαραίτητη χρονική περίοδο για την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της πράξης, μέχρι τη στιγμή που θα έχουν εκπληρωθεί οι ειδικότεροι στόχοι, όροι και υποχρεώσεις που τίθενται στην απόφαση ένταξής της.

Αιτήματα παράτασης υλοποίησης δε δύναται να υποβληθούν, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας όπως ορίζει ο Ν. 3885/2010 άρθρο 23.